

Sporočilo za javnost
Luxembourg, 26. novembra 2020

Ukrepi EU za zaščito morskega okolja niso poglobljeni

Glede na navedbe v novem posebnem poročilu, ki ga je danes objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), ukrepi EU niso privedli do okrevanja pomembnih morskih ekosistemov in habitatov. Okvir ukrepov EU za zaščito morskega okolja ni dovolj poglobljen, da bi se z njim ponovno vzpostavilo dobro okoljsko stanje morij, s sredstvi EU pa se redko podpira ohranjanje morskih vrst in habitatov. Revizorji so ugotovili, da se na zaščiteneh morskih območjih zagotavlja le omejena dejanska zaščita, prelov pa je še vedno prisoten, zlasti v Sredozemskem morju.

EU je v okviru svoje okoljske in ribiške politike zavezana zaščiti morskega okolja. Njene glavne politike na področju morskega okolja so določene v okvirni direktivi o morskem strategiji ter direktivah o pticah in habitatih, vključujejo pa vzpostavitev omrežja zaščiteneh morskih območij. Cilj skupne ribiške politike EU je zagotoviti, da so ribolovne dejavnosti okoljsko trajnostne, kar najbolj zmanjšati njihove negativne učinke na morskem ekosistemu ter dati na voljo sredstva. Vendar EU v evropskih morjih ni uspelo zaustaviti izgube morske biotske raznovrstnosti.

„Morja so zaradi svojega gospodarskega, družbenega in okoljskega pomena pravi zaklad. Vendar z ukrepanjem EU doslej ni bilo mogoče ponovno vzpostaviti dobrega okoljskega stanja evropskih morij in trajnostnih ravni ribolova,“ je povedal član Evropskega računskega sodišča João Figueiredo, pristojen za poročilo. „Sodišče z zaključki svoje revizije jasno opozarja na pomanjkljivosti pri tem, kako EU ščiti morja.“

Z okvirom EU se v praksi zagotavlja le omejena zaščita morske biotske raznovrstnosti. Verjetno najznačilnejši ukrepi za ohranjanje morskega okolja so zaščitena morska območja, ki jih je več kot 3 000. Čeprav je z njimi vzpostavljena široka mreža zaščite, revizorji poudarjajo, da ni poglobljena. Tako je nedavno ocenila tudi Evropska agencija za okolje (EEA), ki je ugotovila, da bi bilo manj kot 1 % evropskih zaščiteneh morskih območij mogoče šteti za v celoti zaščitene morske rezervate. Da

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celotno poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

bi bila zaščiten morska območja uspešna, bi morala zajemati dovolj najranljivejših morskih vrst EU in njihove habitate in po potrebi vključevati omejitve ribolova, poleg tega pa bi jih bilo treba dobro upravljati, vendar to še zdaleč ni doseženo.

Podobno tudi regulativna orodja, ki politiko EU o morski biotski raznovrstnosti povezujejo z njeno ribiško politiko, v praksi ne delujejo dobro. Na morskih območjih, ki so jih preučili revizorji, uporaba teh orodij še ni bila uspešna. Zakonodaja EU vključuje določbe o ogroženih vrstah in habitatih. Te določbe so stare več kot 25 let, z njimi pa se ne upoštevajo najnovejša znanstvena spoznanja.

Ribolov močno vpliva na morsko okolje. Medtem ko so se ribji staleži v Atlantiku zaradi skupne ribiške politike začeli izboljševati, pa v Sredozemskem morju ni bilo bistvenih znakov napredka. Ravni ribolova v Sredozemskem morju so dvakrat višje od trajnostnih. EEA je nedavno poročala, da je samo 6 % ocenjenih staležev v Sredozemskem morju izpolnjevalo merila v zvezi z „največjim trajnostnim donosom“.

Čeprav je v politikah EU navedeno, da bi bilo treba s sredstvi EU podpirati zaščito morskega okolja, se jih v ta namen porabi le majhen delež. Za obdobje 2014–2020 je bilo Evropskemu skladu za pomorstvo in ribištvo (ESPR) dodeljenih približno 6 milijard EUR. Vendar revizorji ocenjujejo, da so štiri države članice, ki so jih obiskali (Španija, Francija, Italija in Portugalska), za dejavnosti, ki so neposredno povezane z ohranitvenimi ukrepi, porabile le 6 %, za ukrepe z manj neposrednim učinkom na ohranjanje morskega okolja pa nadaljnjih 8 %. Od tega so za omejitve učinka ribolova na morsko okolje porabile manj kot 2 milijona EUR (0,2 %). Vseeno pa je s financiranjem EU mogoče doseči tudi pozitivne spremembe, kot je razvidno iz dobrih primerov projektov, financiranih v okviru programov EU LIFE in Interreg.

Ozadje

V tem sporočilu za javnost se izraz „morje“ uporablja za Atlantik in druga morja v Evropi.

Revizija je zajela obdobje od leta 2008, ko je bila sprejeta okvirna direktiva o morski strategiji, do marca 2020. V njej so se revizorji osredotočili na Biskajski zaliv in ibersko obalo, Makaronezijo ter zahodno Sredozemsko morje. Obiskali so države članice z obalami na teh morskih območjih: Španijo, Francijo, Italijo in Portugalsko.

Leto 2020 je bilo za EU ključno v smislu izpolnjevanja ciljev za morsko okolje, leta 2021 pa bo potekalo zasedanje konference podpisnic konvencije o biotski raznovrstnosti. To revizijsko poročilo bo zagotovo prispevalo k razpravi o prihodnjih možnostih.

Posebno poročilo št. 26/2020 – Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena – je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Sodišče je nedavno objavilo [poročilo o izgubi biotske raznovrstnosti na kmetijskih zemljiščih](#).

Sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina poročil Sodišča se izvede.

Kontaktna oseba za medije za to poročilo

Vincent Bourgeais – E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502